

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Α. ΤΡΙΤΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ: Η ΤΑΞΗ – ΚΛΕΙΔΙ

- Γνωρίζεις τι σημαίνει «μετάβαση»;
- Έχεις προβληματιστεί για τη σημαντική φάση (Γ' Γυμνασίου) της σχολικής πορείας στην οποία βρίσκεσαι;

Λέξεις/Φράσεις - Κλειδιά

- Μετάβαση
- (ΚΕ.ΣΥ.Π.)
- (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.)
- Ατομικός φάκελος Σ.Ε.Π.

Στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να βοηθηθείς:

- να κατανοείς την έννοια της μετάβασης και την αναγκαιότητα της σωστής και έγκαιρης προετοιμασίας σου, ώστε οι διάφορες μεταβάσεις να μετατρέπονται σε ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη και εξέλιξη
- να αναπτύσσεις προβληματισμούς για αυτή την κρίσιμη φάση (Γ' Γυμνασίου) της σχολικής σου πορείας.

Εισαγωγικά στοιχεία

Οι μεταβάσεις στη ζωή μας

Σε όλη μας τη ζωή περνάμε διάφορες φάσεις μετάβασης. **Μετάβαση** είναι το «πέρασμα» από μια γνωστή κατάσταση σε μια άλλη, άγνωστη σε μας. Οι μεταβάσεις μπορεί να αφορούν την προσωπική, εκπαιδευτική, κοινωνική ή επαγγελματική μας ζωή, όπως π.χ. είναι η μετάβαση από το Δημοτικό σχολείο στο Γυμνάσιο, η μετεγκατάσταση σε άλλη πόλη ή χώρα, η μετάβαση από την παιδική στην εφηβική ηλικία, η μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας κτλ. Τα συναισθήματα που συνήθως συνοδεύουν τις διάφορες καταστάσεις μετάβασης μπορεί να ποικίλλουν ανάλογα με την προσωπικότητα του ατόμου, το είδος της μετάβασης, τις προηγούμενες εμπειρίες του ατόμου κτλ. Επίσης, τα συναισθήματα που νιώθει κανείς μπροστά στην αλλαγή μπορεί να διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν η μετάβαση ήταν ανεπιθύμητη ή αν την επιδίωκε το άτομο, π.χ. αλλαγή κατοικίας. Για να διανύει κανείς με σύνεση και ωριμότητα τα διάφορα μεταβατικά στάδια στις σπουδές, στην εργασία, στην προσωπική του ζωή είναι σκόπιμο να είναι κατάλληλα προετοιμασμένος για αυτά και να έχει αναπτύξει κάποιες δεξιότητες όπως αυτές της ευελιξίας, της λήψης αποφάσεων, της αναζήτησης και της κριτικής ανάγνωσης των πληροφοριών κ.ά. *(στην ενότητα της αυτογνωσίας θα δούμε πιο αναλυτικά τις δεξιότητες)*. Κατάλληλη προετοιμασία για τις διάφορες αλλαγές σημαίνει, πάνω από όλα, «γνωρίζω και κατανοώ όσα συμβαίνουν γύρω μου και μέσα μου» υιοθετώντας μια κριτική στάση, ώστε να μην προσαρμόζομαι παθητικά και άκριτα στις διάφορες καταστάσεις, αλλά να τις διερευνώ και να δρω έτσι ώστε να τις μεταβάλλω ανάλογα με τις ανάγκες και τους στόχους μου. Μόνον έτσι οι διάφορες μεταβάσεις μετατρέπονται σε ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη, εξέλιξη και, συνακόλουθα, για κοινωνική πρόοδο.

Η οικογένεια, το σχολείο αλλά και άλλοι φορείς (π.χ. Υπ.Ε.Π.Θ., ΟΑΕΔ, Τοπική Αυτοδιοίκηση) οφείλουν να υποστηρίζουν (με κατάλληλη διαπαιδαγώγηση, με θέσπιση νόμων, με παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών κτλ.) τα νέα άτομα στις διάφορες κρίσιμες φάσεις μετάβασης.

Γ΄ Γυμνασίου: μπροστά σε μια μετάβαση

Σε μια φάση μετάβασης βρίσκεσαι και εσύ που φοιτάς στη Γ΄ τάξη Γυμνασίου, γιατί πρόκειται να *μεταβείς* σε κάποια άλλη εκπαιδευτική βαθμίδα για τη συνέχιση των σπουδών σου ή στην αγορά εργασίας, εάν δεν συνεχίσεις τις σπουδές σου. Η Γ΄ Γυμνασίου λοιπόν είναι μια τάξη-κλειδί για σένα, αφού, μέχρι να τελειώσεις, θα πρέπει να έχεις πάρει κάποιες σημαντικές αποφάσεις για το μέλλον σου και να προετοιμαστείς κατάλληλα για την υλοποίησή τους.

Φέτος, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Σ.Ε.Π., θα έχεις την ευκαιρία να διερευνήσεις πολλά σημαντικά θέματα που αφορούν τη γνωριμία με τον εαυτό σου, τη γνωριμία με τον κόσμο της εργασίας, την πληροφόρηση, τη λήψη αποφάσεων κ.ά. Η διερεύνηση των θεμάτων αυτών θα σε βοηθήσει να μπεις σε μια πορεία προσωπικής ανάπτυξης και εξέλιξης, ώστε να αντιμετωπίζεις με επιτυχία και ευελιξία τα διάφορα μεταβατικά στάδια της ζωής σου, να θέτεις στόχους και να παίρνεις ώριμες και υπεύθυνες αποφάσεις για τα θέματα που σε αφορούν.

Παράλληλα, η ενεργός συμμετοχή σου στα διάφορα προγράμματα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Σ.Ε.Π., όπως είναι τα Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας, Ημέρες Σταδιοδρομίας, καθώς και η συμμετοχή σου στις διάφορες εργασίες Σ.Ε.Π. που προτείνονται στο βιβλίο σου, θα σου δώσουν ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη και βιωματική μάθηση και θα αποτελέσουν πολύτιμα εφόδια για το μέλλον σου. Επίσης, τα *Κέντρα Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π.)* ή τα *Γραφεία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.)* που λειτουργούν στην περιοχή σου, έχουν ιδρυθεί με σκοπό να παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Πέρα όμως από την προσπάθεια που γίνεται στο πλαίσιο εφαρμογής του θεσμού Σ.Ε.Π. στο Γυμνάσιο, καλό είναι και εσύ ο ίδιος /η ίδια να δραστηριοποιηθείς, προκειμένου να προετοιμαστείς για τη ζωή σου μετά το Γυμνάσιο και να σχεδιάσεις το μέλλον σου.

Τι θα μπορούσες να κάνεις εσύ πέρα από το μάθημα; Παρακάτω σημειώνονται κάποιες ιδέες.

ΙΔΕΕΣ:

Τηρώ «ημερολόγιο»

Εκτός από το βιβλίο που κρατάς στα χέρια σου, χρήσιμο θα σου φανεί να κρατάς ένα ημερολόγιο. Μετά από κάθε μάθημα μπορείς να σημειώνεις σε αυτό ό,τι σου φάνηκε σημαντικό και συνδέεται με σκέψεις, συναισθήματα, απόψεις, ενέργειες κτλ. και ήταν αποτέλεσμα του μαθήματος που παρακολούθησες. Επίσης, σε αυτό μπορείς να προγραμματίζεις κάποιες ενέργειές σου στο πλαίσιο του Σ.Ε.Π. ή μελλοντικές δράσεις σου που αφορούν θέματα που θα ήθελες να διερευνήσεις ή, ακόμα, μπορείς να τηρείς κάποιο είδος ερευνητικού ημερολογίου (περισσότερα στοιχεία θα βρεις στο Παράρτημα).

Δημιουργώ έναν «ατομικό φάκελο Σ.Ε.Π.» (portfolio)

Σε αυτόν μπορείς να βάζεις όποιο υλικό επιλέξεις εσύ και αντιπροσωπεύει την προσωπικότητά σου, τους στόχους σου, τα επιτεύγματά σου, πληροφορίες που σε ενδιαφέρουν, συμπληρωμένες εργασίες (σε φωτοτυπία) από το βιβλίο Σ.Ε.Π., φωτογραφίες, ζωγραφιές, διπλώματα, το βιογραφικό σου κτλ.

Ο ατομικός σου φάκελος μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνει θέματα όπως τα εξής: ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων, πληροφόρηση για σπουδές ή για επαγγέλματα κ.ά. (Περισσότερα στοιχεία θα βρεις στο Παράρτημα).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Προσπάθησε να απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα :

1. Η Γ΄ Γυμνασίου σηματοδοτεί για μένα μια **μετάβαση**; Γιατί;

2. Πώς νιώθω στην προοπτική αυτής της μετάβασης;

3. Τι μπορώ να κάνω για να προετοιμαστώ για τη μετάβαση στη φάση «μετά το Γυμνάσιο»;

4. Ποια θέματα, που αφορούν τη γνώση του εαυτού μου και του περιβάλλοντός μου, θα με ενδιέφερε να διερευνήσω αυτή τη χρονιά στο πλαίσιο του Σ.Ε.Π., αξιοποιώντας και γνώσεις από άλλα μαθήματα που διδάσκομαι στην τάξη αυτή;

5. Τι γνωρίζω για τα Κέντρα Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού (ΚΕ.ΣΥ.Π) και τα Γραφεία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΓΡΑ.Σ.Ε.Π.);

Να θυμάσαι ότι:

- Για να μπορέσεις να διαχειριστείς αποτελεσματικά τη «μετάβαση» από το Γυμνάσιο σε μια άλλη βαθμίδα σπουδών ή στο πεδίο της εργασιακής απασχόλησης χρειάζεται σκέψη, προετοιμασία, πληροφόρηση και αξιοποίηση όλων των υπηρεσιών που σου προσφέρει ο θεσμός Συμβουλευτική-Προσανατολισμός.

Β. ΤΙ ΚΑΝΩ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ;

- Σε απασχολεί το ερώτημα «τι να κάνω μετά το Γυμνάσιο»;
- Έχεις σκεφτεί πώς θα μπορούσες να διερευνήσεις αυτό το ερώτημα και να βρεις τις απαντήσεις που χρειάζεσαι;

Λέξεις/Φράσεις - Κλειδιά

- Εκπαιδευτικές επιλογές
- Εκπαιδευτικό σύστημα
- Σχέδιο εργασίας
- Εκπαίδευση
- Κατάρτιση
- Ενεργός έρευνα

Στόχος αυτού του κεφαλαίου (και μετά την εκπόνηση του Σχεδίου Εργασίας που σου προτείνουμε) είναι να βοηθηθείς:

- να διακρίνεις τις έννοιες εκπαίδευση, κατάρτιση
- να αποκτήσεις πλήρη εικόνα για τη δομή και το περιεχόμενο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
- να συλλέγεις πολύτιμες πληροφορίες για τις εκπαιδευτικές επιλογές μετά το Γυμνάσιο
- να διερευνάς τους λόγους για τους οποίους διαφορετικά άτομα προβαίνουν σε διαφορετικές επιλογές σπουδών (π.χ. επιλογή Ενιαίου Λυκείου- επιλογή Τεχνικής Σχολής).

Εισαγωγικά στοιχεία

Στην τάξη που βρίσκεσαι, ένα από τα καίρια ερωτήματα που σε απασχολούν είναι: *Τι να κάνω μετά το Γυμνάσιο; Ποιον εκπαιδευτικό ή επαγγελματικό δρόμο να διαλέξω;*

Η επιλογή αυτή είναι μια σημαντική απόφαση και θα σου χαράξει μια εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία. Γι' αυτό είναι σκόπιμο να εξαντλήσεις όλες τις πληροφορίες που σου χρειάζονται, πριν πάρεις κάποια απόφαση για σπουδές μετά το Γυμνάσιο. Υπάρχουν, βέβαια, και περιπτώσεις νέων που επιθυμούν να βγουν αμέσως μετά το Γυμνάσιο στην αγορά εργασίας. Ακόμα όμως και σ' αυτή την περίπτωση, θα πρέπει σίγουρα να

σκεφτεί κανείς να αποκτήσει επαγγελματική κατάρτιση, ανάλογα βέβαια με την ειδικότητα που τον ενδιαφέρει. Στις σύγχρονες συνθήκες εργασίας το απολυτήριο του Γυμνασίου δεν προσφέρει καμία επαγγελματική διέξοδο ή εξασφάλιση. Ο υποψήφιος εργαζόμενος χρειάζεται οπωσδήποτε εξειδίκευση και πιστοποίηση των επαγγελματικών του γνώσεων, που μόνο μια επίσημη και αναγνωρισμένη μεταγυμνασιακή Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση ή **Κατάρτιση** μπορεί να του προσφέρει.

Φυσικά στις επιλογές σου περιλαμβάνονται όχι μόνο τα δημόσια, αλλά και τα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Πρέπει, όμως, κάποιος να συλλέξει πληροφορίες, προκειμένου να επιλέξει τον πιο αξιόπιστο και αξιόλογο εκπαιδευτικό φορέα, σύμφωνα πάντα με τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες του.

Υπάρχουν μαθητές που ζουν και σπουδάζουν στην Ελλάδα, αλλά δεν γνωρίζουν για το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας, τις διάφορες δυνατότητες που έχουν για σπουδές μετά το Γυμνάσιο. Έτσι καταλήγουν να διαλέγουν «σπουδές στα τυφλά». Με τις πληροφορίες το τοπίο γίνεται πιο καθαρό, φωτίζονται και επιλογές που δεν τις είχες σκεφτεί ή τις είχες απορρίψει. Έχει, όμως, σημασία να ασκηθείς ο ίδιος στην **ενεργό έρευνα**, στη συλλογή και κριτική ανάγνωση των πληροφοριών, εάν δεν επιθυμείς να σου δίνονται έτοιμες λύσεις και να είσαι παθητικός δέκτης των πληροφοριών που σου προσφέρονται από διάφορες πηγές. Από την άλλη, στο βαθμό που οι πληροφορίες συνεχώς αλλάζουν (π.χ. συνεχείς μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα), είναι αναγκαίο για σένα να ασκηθείς στην ενεργό αναζήτηση των πληροφοριών που σε ενδιαφέρουν, ώστε αυτές να είναι επίκαιρες και έγκυρες. Στη συνέχεια αυτού του κεφαλαίου, καθώς και στην ενότητα της πληροφόρησης, θα βρεις βοήθεια για το πώς να συλλέξεις πληροφορίες για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και τις διάφορες εκπαιδευτικές επιλογές μετά το Γυμνάσιο

Ένας τρόπος διερεύνησης του παραπάνω θέματος είναι

Η μέθοδος του Σχεδίου Εργασίας με βάση την Ενεργό Έρευνα¹.

Η μέθοδος του Σχεδίου Εργασίας (project) είναι η συστηματική διερεύνηση σε βάθος ενός θέματος που είναι σημαντικό για μας και μας απασχολεί. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός Σχεδίου Εργασίας μπορεί να γίνει στο πλαίσιο εφαρμογής μιας ενότητας Σ.Ε.Π., στο πλαίσιο ενός προγράμματος «Αγωγής Σταδιοδρομίας» ή ενός προγράμματος «Ευέλικτης Ζώνης» κ.ά.

Βήματα που ακολουθούμε για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός Σχεδίου Εργασίας:

- 1. Συζήτηση – προβληματισμός.** Ένα Σχέδιο Εργασίας αρχίζει με αφορμή μια πρόταση ενός μέλους της ομάδας, ένα γεγονός, ένα επίκαιρο πρόβλημα, κάποιο προβληματισμό για ένα θέμα, κάποιο μάθημα, κάποιο ανάγνωσμα ή άρθρο σε μια εφημερίδα, κάποιο θέμα της τοπικής κοινωνίας κτλ. Ακολουθεί συζήτηση σε όλη την ομάδα· την ομάδα μπορεί να την αποτελεί όλη η τάξη ή ένας μικρότερος αριθμός μαθητών. Είναι σημαντικό όλα τα μέλη να συμμετέχουν ενεργά στη συζήτηση και να διαμορφώνουν από κοινού ένα πλαίσιο δράσης, σύμφωνα με το οποίο αποφασίζουν ποιες δραστηριότητες θα γίνουν, πόσος χρόνος θα απαιτηθεί για κάθε μία, ποιοι θα συμμετέχουν, με ποιους φορείς ή άτομα θα συνεργαστούν, ποιες θα είναι οι πηγές χρηματοδότησης των διαφόρων δραστηριοτήτων (εάν χρειάζεται), πού και με ποιο τρόπο θα παρουσιαστεί το υλικό που θα προκύψει στο τέλος του προγράμματος, πώς θα αξιολογήσουν το όλο εγχείρημα κτλ.
- 2. Προγραμματισμός δραστηριοτήτων.** Στο στάδιο αυτό προγραμματίζεται τι ακριβώς θα γίνει, ποιος ή ποιοι θα κάνουν τι και πότε, με ποια σειρά, με ποιον τρόπο κτλ. Για παράδειγμα, αν πρόκειται να επισκεφτούμε επαγγελματικούς χώρους, αποφασίζουμε ποιοι θα είναι αυτοί, ποιες πληροφορίες μας ενδιαφέρει να συλλέξουμε και πώς θα τις συλλέξουμε, πότε θα πάμε κτλ.
- 3. Πραγματοποίηση δραστηριοτήτων.**

ΦΑΣΗ Α. Αρχικά γίνεται η συλλογή πληροφοριών. Μερικοί τρόποι συλλογής πληροφοριών είναι η έρευνα σε βιβλιοθήκη, οι συνεντεύξεις με εργαζομένους, ειδικούς, πολίτες κ.ά., η προετοιμασία και η συμπλήρωση ερωτηματολογίου, η παρατήρηση και η καταγραφή στοιχείων από τα ΜΜΕ, η έρευνα στο διαδίκτυο κτλ. Επίσης, μπορεί να αξιοποιηθούν σε αυτή τη φάση διάφορες τεχνικές ανάλογα με τη φαντασία και την ευρηματικότητα των μελών της ομάδας, όπως ζωγραφική, κολλάζ, σύνθεση μουσικών κομματιών, λήψη φωτογραφιών, συγγραφή κειμένων ή ποιημάτων, θεατρικό παιχνίδι κτλ. Η φάση αυτή είναι πολύ σημαντική και ίσως απαιτεί περισσότερο χρόνο. Τα μέλη που ασχολούνται με τις επιμέρους δραστηριότητες κάνουν συχνά συναντήσεις, ανταλλάσσουν απόψεις και αποφασίζουν για την πορεία των εργασιών τους.

ΦΑΣΗ Β. Σύνθεση και επεξεργασία των πληροφοριών που συνέλεξαν οι διάφορες ομάδες. Αφού ανακοινωθούν οι διάφορες πληροφορίες προς όλους, συζητούνται, συγκρίνονται, αξιολογούνται. Καταγράφονται τα πιο αξιόλογα και σημαντικά στοιχεία, καταρτίζονται πίνακες, σχεδιαγράμματα, φιλοτεχνούνται αφίσες, συντάσσονται γραπτές εκθέσεις ή ετοιμάζονται προφορικές παρουσιάσεις και ό,τι άλλο προβλέπεται από το σχέδιο δράσης. Το υλικό που προκύπτει μπορεί να παρουσιαστεί στην τάξη, να εκτεθεί σε ένα χώρο του σχολείου ή να παρουσιαστεί σε μια εκδήλωση του σχολείου ανοικτή στο κοινό.
- 4. Αξιολόγηση.** Συζήτηση από όλα τα μέλη που συμμετείχαν για «το τι καταφέραμε, τι θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει καλύτερα, πώς κύλησε η διαδικασία, ποια ήταν τα αποτελέσματα, πώς μας φάνηκε η εμπειρία κτλ». Επίσης, αξιολόγηση μπορούν να κάνουν και οι υπόλοιποι μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς που δεν συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Χρήσιμη, όμως, είναι και η αξιολόγηση που διενεργείται όχι μόνο στο τέλος, αλλά και στα ενδιάμεσα στάδια εφαρμογής του Σχεδίου Εργασίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1Η

Μετά από συζήτηση που έγινε στο πλαίσιο του Σ.Ε.Π., οι μαθητές μιας τάξης Γ΄ Γυμνασίου σκέφτηκαν να εφαρμόσουν ένα Σχέδιο Εργασίας για να ερευνήσουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και τις δυνατότητες που αυτό τους προσφέρει για σπουδές μετά το Γυμνάσιο. Μετά από προβληματισμό κατέληξαν στις δραστηριότητες τις οποίες θα επιθυμούσαν να περιλαμβάνει ένα τέτοιο Σχέδιο, η υλοποίηση του οποίου θα διαρκούσε περίπου τρεις μήνες. Οι μαθητές δεν έχουν ακόμα ολοκληρώσει το σχεδιασμό, βρίσκονται στο στάδιο του προβληματισμού και της συζήτησης. Μπορούμε παρακάτω να δούμε τι έχουν σκεφτεί μέχρι τώρα:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ _____

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΣΚΟΠΟΣ: ΝΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΟΥΜΕ ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ****1. Συζήτηση – Προβληματισμοί**

- ✓ να πληροφορηθούμε για τη δομή του ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος
- ✓ να ενημερωθούμε για το Ενιαίο Λύκειο και τις διεξόδους του, για το σύστημα πρόσβασης στα Α.Ε.Ι.-Τ.Ε.Ι.
- ✓ να πληροφορηθούμε για τις δυνατότητες σπουδών στην Τεχνική – Επαγγελματική εκπαίδευση
- ✓ να διερευνήσουμε άλλες πιθανές εκπαιδευτικές επιλογές
- ✓ να ερευνήσουμε και να καταγράψουμε τους λόγους για τους οποίους κάποια παιδιά επιλέγουν τη γενική εκπαίδευση, ενώ άλλα επιλέγουν τεχνικοεπαγγελματική εκπαίδευση μετά το Γυμνάσιο

Βοήθησε τους μαθητές να προχωρήσουν στο δεύτερο βήμα του Σχεδίου Εργασίας, αυτό του «προγραμματισμού των δραστηριοτήτων». Τι θα τους πρότεινες εσύ;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2Η

Με τη μέθοδο του Σχεδίου Εργασίας προσπάθησε να διερευνήσεις το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και να συλλέξεις πληροφορίες για τις διάφορες εκπαιδευτικές δυνατότητες μετά το Γυμνάσιο. (Στην ενότητα της πληροφόρησης θα βρεις χρήσιμες οδηγίες και βοήθεια).

Στο Παράρτημα μπορείς να δεις την παρουσίαση ενός Προγράμματος Αγωγής Σταδιοδρομίας με αντίστοιχο θέμα.

Να θυμάσαι ότι:

- Με τη μέθοδο του Σχεδίου Εργασίας μπορείς να προσεγγίζεις πολλές από τις ενότητες του Σ.Ε.Π. που περιλαμβάνονται στο βιβλίο σου ή κάθε άλλο θέμα που αφορά στη σχολική ζωή ή άλλες δραστηριότητές σου.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λέξεις/Φράσεις - Κλειδιά

- Γνωρίζεις ότι για να ασκήσεις κάποια επαγγέλματα απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος, ότι για την άσκηση μερικών επαγγελμάτων απαιτείται εξειδίκευση, ενώ για την άσκηση άλλων δεν απαιτείται εξειδίκευση, αλλά αρκούν γενικές γνώσεις και προσωπικές δεξιότητες ανάλογες με το αντικείμενο;
- Έχεις ακούσει τον όρο «δια-βίου μάθηση»;
- Δια-βίου εκπαίδευση
- Σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας
- Άδεια άσκησης επαγγέλματος

Στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να βοηθηθείς:

- να αναπτύσσεις προβληματισμούς που αφορούν στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας
- να αναγνωρίζεις την αναγκαιότητα της «δια-βίου μάθησης» για την επαγγελματική και προσωπική σου ανάπτυξη.

Εισαγωγικά στοιχεία

Μεταξύ των ερωτημάτων που απασχολούν τους νέους που βρίσκονται μπροστά σε εκπαιδευτικές και επαγγελματικές αποφάσεις περιλαμβάνονται και ερωτήματα που αφορούν τη σύνδεση σπουδών και επαγγέλματος².

Στη σημερινή πραγματικότητα φαίνεται να μην υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία μεταξύ σπουδών και επαγγέλματος. Πολλοί απόφοιτοι Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. αναγκάζονται να βρουν απασχόληση σε άλλο αντικείμενο από αυτό των σπουδών τους ή συνεχίζουν να εκπαιδεύονται σε άλλα αντικείμενα καταρτιζόμενοι συνεχώς, ώστε να μπορέσουν να βρουν απασχόληση σε άλλο κλάδο. Το τελευταίο είναι εφικτό, εφόσον υπάρχουν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση που παρέχουν μια ευρεία επιστημονική υποδομή και επαγγελματικά προσόντα τα οποία οι εργαζόμενοι μπορούν να προσαρμόζουν, να διευρύνουν ή ακόμα και να διαφοροποιούν, ανάλογα με το αντικείμενο και τη θέση εργασίας.

Υπάρχουν επαγγέλματα που για να τα ασκήσει κάποιος χρειάζεται **άδεια άσκησης επαγγέλματος**, η οποία χορηγείται ανάλογα με τα εκπαιδευτικά του προσόντα και την επαγγελματική του εμπειρία. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος δίνεται από τα διάφορα επιμελητήρια ή από τα αντίστοιχα υπουργεία στα οποία υπάγεται η κατηγορία του επαγγέλματος. Έτσι, για παράδειγμα, δεν μπορείς να ασκείς το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού, αν δεν είσαι απόφοιτος του αντίστοιχου τμήματος του Πολυτεχνείου και αν δεν έχεις άδεια άσκησης επαγγέλματος από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας. Το ίδιο ισχύει και για τα ιατρικά επαγγέλματα, για το επάγγελμα του λογιστή-φοροτεχνικού και για πολλά άλλα τεχνικά επαγγέλματα όπως του θερμοϋδραυλικού, του ηλεκτρολόγου, του ψυκτικού. Σε πολλές περιπτώσεις η χορήγηση επαγγελματικής άδειας δίνεται από τον αρμόδιο φορέα μετά από επιτυχείς εξετάσεις του υποψηφίου στην ειδικότητα που τον ενδιαφέρει. Η απόκτηση επαγγελματικής άδειας δίνει στον επαγγελματία που την κατέχει το **επαγγελματικό δικαίωμα** να εκτελεί νόμιμα ορισμένες εργασίες. Έτσι κάποια επαγγέλματα κατοχυρώνονται, αφού οι μη κάτοχοι επαγγελματικών αδειών δεν μπορούν να τα ασκήσουν.

Προκειμένου να αποφασίσεις λοιπόν για κάποιο επάγγελμα, χρήσιμο είναι να ερευνήσεις αν για την άσκσή του χρειάζεται άδεια άσκησης επαγγέλματος και με ποιες προϋποθέσεις χορηγείται αυτή, έτσι ώστε να συνεκτιμήσεις όλες αυτές τις πληροφορίες στην απόφασή σου για επιλογή σπουδών και επαγγέλματος.

Κάποτε δεν απασχολούμαστε, τελικά, ακριβώς στο αντικείμενο που αρχικά σπουδάσαμε. Ας πάρουμε το παράδειγμα ενός νέου, ο οποίος έχει ολοκληρώσει φιλολογικές σπουδές, όπως τον ενδιέφερε με την προοπτική να γίνει καθηγητής φιλολογίας. Επειδή στο επάγγελμα αυτό δεν βρίσκει απασχόληση (πολλοί απόφοιτοι και λίγες θέσεις εργασίας), στρέφεται αναγκαστικά αλλού για αναζήτηση εργασίας. Μπορεί λοιπόν να αναζητήσει εργασία ως υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων, να γίνει δημοσιογράφος, να ασχοληθεί με τις εκδόσεις βιβλίων, να γίνει διαφημιστής κτλ. Ας υποθέσουμε π.χ. ότι θέλει να ασχοληθεί με τις δημόσιες σχέσεις, γιατί έχει επικοινωνιακές δεξιότητες, κοινωνικότητα, γνωρίζει ξένες γλώσσες και έχει ενδιαφέρον για το αντικείμενο. Φυσικά θα αξιοποιήσει τις γενικές επιστημονικές γνώσεις του βασικού του πτυχίου και μπορεί να προχωρήσει σε μεταπτυχιακές σπουδές ή να επιδιώξει κάποια επιμόρφωση ή σχετική κατάρτιση στον τομέα των Δημοσίων Σχέσεων. Η επιστημονική κατάρτιση που έχει αποκτήσει από τις βασικές του σπουδές, τα γενικότερα ενδιαφέροντά του, καθώς και οι προσωπικές του

δεξιότητες αποτελούν τα θεμέλια για παραπέρα εκπαίδευση και για τον προσανατολισμό του σε αυτό το αντικείμενο. Στο χώρο των Δημοσίων Σχέσεων πέτυχε το συγκεκριμένο άτομο να συνδυάσει, με επιτυχία, τις σπουδές και τις προσωπικές του δεξιότητες με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Φαίνεται ότι στις μέρες μας η δια βίου μάθηση, η συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση αποτελούν μια ασπίδα κατά της ανεργίας και ταυτόχρονα μια θετική προοπτική για το άτομο που θέλει να εξελίσσεται, να έχει διαρκή πρόσβαση στη γνώση, σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από ραγδαίους ρυθμούς ανάπτυξης των πληροφοριών και της γνώσης, στη λεγόμενη «κοινωνία της γνώσης».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1Η

Διάβασε προσεκτικά το παραπάνω εισαγωγικό κείμενο και σημείωσε σκέψεις, συναισθήματα και προβληματισμούς που σου δημιουργήθηκαν σχετικά με τα θέματα «δια-βίου μάθηση», «σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας». Στη συνέχεια μπορείς να τα συζητήσεις στην τάξη με τους συμμαθητές σου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2Η

Χρησιμοποίησε τη μέθοδο του Σχεδίου Εργασίας για να ερευνήσεις το θέμα της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

Ένα ερώτημα, ενδεικτικά, μπορεί να είναι: Οι εργαζόμενοι ενήλικες στο οικογενειακό, συγγενικό σου περιβάλλον απασχολούνται σε επαγγέλματα συναφή με τις σπουδές τους;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3Η

Στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης <http://www.paep.org.gr>, μπορείς να αναζητήσεις στατιστικά στοιχεία για τους δείκτες ανεργίας του εργατικού δυναμικού της χώρας μας σε συνάρτηση με το επίπεδο εκπαίδευσης των ατόμων (Κείμενα εργασίας Νο 2). Κατάγραψε σε μια σελίδα τα σχόλια και τις παρατηρήσεις σου και παρουσιάσέ τα στην τάξη.

Να θυμάσαι ότι:

- Θα πρέπει να είσαι έτοιμος/η για «δια-βίου μάθηση» και αυτό δεν είναι αναγκαστικά «βάσανο», αλλά μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για προσωπική ανάπτυξη και επαγγελματική εξέλιξη.

Η ενότητα με μια ματιά

Προσπάθησε να απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα αξιοποιώντας όσα έμαθες σε αυτή την ενότητα.

- Η Γ΄ Γυμνασίου είναι μια σημαντική χρονιά για μένα, γιατί:

- Τα βήματα για να προσεγγίσω ένα θέμα με τη διαδικασία ενός Σχεδίου Εργασίας είναι:

- Διαφορετικά άτομα προβαίνουν και σε διαφορετικές επιλογές σπουδών. Από που το καταλαβαίνω αυτό;

- Τι σημαίνει για μένα η φράση «δεν υπάρχει απόλυτη αντιστοίχιση σπουδών – επαγγέλματος»;
